

Veemajanduskavade alusuuringute tagasiside

IV perioodi veemajanduskavade alusuuringute avalik väljapanek toimus perioodil 23.07.2025-23.01.2026. Alusuuringutele laekunud arvamused ja tagasiside ning neile antud vastused ja töodes sisse viidud muudatused on toodud allolevas tabelis.

Nr	Ettepaneku esitaja	Ettepaneku sisu	Vastus ettepanekule/selgitus	Dokumendi seos
1	Eestimaa Looduse Fond SA	Atmosfääri sadenemise osakaal P üldkoormuses on üllatavalt suur (pinnaveekoormuse aruande lk 80, joonis 5). Samas HELCOM fosfori puhul atmosfäärikannet vist väga oluliseks üldse ei loe (vt. nt. https://helcom.fi/wp-content/uploads/2022/09/Evaluation-of-the-2017-progress-towards-updated-Nutrient-Input-Ceilings-NIC.pdf lk 6, tabel 2). Kas siin on mingi vastuolu?	Ettepanekuga nõustuti osaliselt. Analüüsis hinnati atmosfäärist sadenevat toitainete koormust sademete seirejaamades mõõdetud üldläämmastiku ja üldfosfori sadenemise andmete ning nende ruumilise interpoleerimise alusel. Sama meetodikat kasutatakse ka edaspidi siseveekogude veepeeglile atmosfäärist sadeneva koormuse hindamisel. Rannikuveekogumite veepeeglile atmosfäärist sadeneva toitainete koormuse hindamise meetodikat muudetakse. Atmosfäärist sadeneva üldläämmastiku koormuse hindamisel kasutatakse edaspidi EMEP mudelandmeid 2023. aasta kohta (https://emep.int/mscw/mscw_moddata.html). Üldfosfori koormuse hindamisel kasutatakse HELCOMi raames rakendatavat konstantset aastast sadenemiskogust 5 kg P/km ² (https://helcom.fi/wp-content/uploads/2021/10/Nutrient-input-ceilings-2021.pdf).	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
2	Eestimaa Looduse Fond SA	Veidi formaalne, aga siiski korrektsuse huvides vast vajalik: palun asendage ÜPP puhul läbivalt sõna "ühtne" (ka erinevates käänetes) sõnaga "ühine". ÜPP on Euroopa Liidu Ühine Põllumajanduspoliitika.	Ettepanekuga nõustuti. Parandused sisse viidud.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
3	Eestimaa Looduse Fond SA	Hüdro-morfoloogiliste koormuste analüüsi meetodikast (lk 50) pole päris selge, kas sellega tuleb välja väikeste metsaojade massiline kadumine omaaegse kuivenduse tagajärjel.	Selgitus: Väikeste metsaojade kadumist käsitletakse meetodikas kaudselt, kuivendatud alade osakaalu kaudu (klassid 4.3.1 – põllumajandusmaa kuivendamine ja 4.3.6 – metsamaa kuivendamine). Need ojad ei ole olnud veekogumitena arvel, mistõttu nende kadumise mõju saab analüüsis väljenduda vaid valglopõhise käsitluse kaudu, hinnates kuivenduse ulatust ja veerežiimi muutust valglastervikuna.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs

4	Eestimaa Looduse Fond SA	Taimetoitainete koormuse meetoodika ei ole päris selge. Kas lämmastiku ja fosfori puhul põllumajandusmaalt ("Pinnaveekogumi valgla veekeskonnale mõjuva inimtekkelise koormuse hindamiseks korrutati osa- ja tervikvalgla põllukultuuride ala vastavalt ühikkoormustega 19,04 kgN/ha/a ja 0,27 kgP/ha/a ning püskikultuuride ala ühikkoormustega 1,62 kgN/ha/a ja 0,06 kgP/ha/a.") lähtuti Statistikaameti andmetest Eesti keskmise bilansi väärtuse kohta?	Selgitus: Põllumajandusest pärit üldlämmastik ja üldfosfori koormuse hindamiseks ei kasutatud Statistikaameti andmetele põhinevat Eesti keskmise bilansi väärtust. Haritavalt maalt pärit toitainete koormuse hindamiseks kasutati ühikkoormuseid, mille leidmine on detailselt lahti kirjutatud dokumendi Lisa 4 Üldlämmastiku ja üldfosfori ühikkoormused. Kõik koormusklassi koormuse hindamiseks kasutatud andmeallikad on üles loetletud iga koormusklassi meetoodika alguses.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
5	Tallinna Ülikool	Mitmete põhjaveekogumite piirid lähtuvad kas täielikult või osaliselt vesikondade või alamvesikondade piiridest. 2021. aastal uuendati kõrgusandmete põhjal lausaliselt Eesti veekogude valglate piire ning selle tulemusel täpsustusid vähemal või rohkemal määral ka alamvesikondade ja vesikondade piirid. Seega teen ettepaneku viia vastavate põhjaveekogumite piirid värskemate alamvesikondade ja vesikondade piiridega kooskõlla.	Ettepanekuga nõustuti. KLIM vastus: Nõustume ettepanekuga põhjaveekogumite piiride muutmiseks osaliselt. Selle töö võiks põhjaveekogumite tunnuste analüüsi uuringus ära teha EGT kui tunnuste analüüsi uuringu autor. Vajalik on kokku viia ainult vesikondade ja põhjaveekogumite piirid, alamvesikondade osas ei ole see vajalik.	Põhjaveekogumite kontseptuaalsed mudelid
6	Eraisik E.E	Ostsiime maja /.../ 20 aastat tagasi, majal oma puurkaev 30m. Viis aastat tagasi hakkas puurkaev vett välja ajama ja vee kvaliteet halvenes. Kas on selles süüdi uued arendused Vana -Pärnu lõpus, Maksimarket ja tööstusküla ning ringraja mullavallid maapinnale? Olime sunnitud hakkama kasutama linnatrassi vett. Kas meil on õigus mingile toetusele, et olime sunnitud oma puurkaevu sulgema?	Selgitus: Ettepanek käsitleb konkreetse kinnistu puurkaevu vee kvaliteedi muutust, mida veemajanduskava alusuuringus ei käsitleta. Küsimuse esitajale vastatakse eraldi.	Põhjaveekogumite koormusallikate mõju analüüs
7	Eraisik I.V	Teen sõbraliku ettepaneku kaaluda „kaevandusega“ seotud mõistete korrigeerimist uuringutes. Mäendusterminoloogias ja ka seaduses on kaevandus allmaakaevandamise koht. Samas ei ole kaevandus tegusõna ega valdkond, seetõttu liitsõna kaevandus- on korrektne vaid spetsiifiliselt kaevanduses. Kaevandusvesi võiks olla kaevanduses leiduv või sealt väljapumbatav vesi. Eestis on vaid 2 kaevandust, kust vett välja pumbatakse – Ojamaa ja Estonia põlevkivikaevandused. Lisaks on kuni paarkümmend mittetöötavat kaevandust, kust vesi võiks kuskile liikuda. Uuringutes on ilmselt mõeldud tegevust, ehk kaevandamist ja valdkonda ehk mäendust. Näiteks „kaevandusheide“ on mõeldud ilmselt tähistama kaevandamisel väljapumbatava vee omadusi. Seaduses eristatakse kaevandusvett ja karjäärivett. Samas võib kaevandus „heita“ ka aherainet, hiiba ja gaasi. Kaevandustena on VMK uuringutes mõeldud peamiselt ilmselt karjääre ja turbatootmisalasid. Kuna uuringutes on ilmselt soovitud kasutada korrektselt mõisteid, siis „kaevanduse“ kasutamine karjääri või mäenduse kontekstis heidab minu arust varju uuringute tõsiseltvõetavusele. Olen oma sellekohased soovitusel kogunud blogiaadressile, kus on ka selgitusi piltidena: Skeem: https://kaevandatudmaa.blogspot.com/2021/10/head-ja-halvemad-moisted.html https://kaevandatudmaa.blogspot.com/2021/10/kaevandus.html	Ettepanekuga nõustuti. Vastatud eraldi kirjaga: Kaevandus_mõiste_Ingo_Valgma_05112025_vastus.pdf Alusuuringus käsitleme tegelikult nii kaevandusi, karjääre kui ka turbatootmisalasid. Seetõttu täpsustame terminoloogiat nii, et kui jutt käib kõigest kolmest, kasutame terminit mäetööstus kaevandus asemel; kui aga käsitletakse kitsamalt mõnda konkreetset tegevusliiki, siis kasutame vastavat täpset mõistet (kaevandus, karjäär või turbatootmisala).	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs

8	Tartu Ülikool	Kaardil Lisa 18.25 "Paisutamise koormusega vooluveekogumid ja olulised paisud" Pirita jõel olev Vaskjala pais ei ole märgitud leppemärgiga "Paisutamine joogivee tarbeks". Palun teha vajalik muudatus.	Selgitus: Oluliste paisude kaardil on toodud vaid need paisud, mis on loetud oluliseks (OL). Vaskjala pais (PAIS024560) on koormuste analüüsi meetoodika järgi loetud oluliseks koormus leevendusmeetmega (O-LM). Hinnangu aluseks on teadmine, et paisul on rajatud kalapääs ning see toimib. Väljavõte aruandest "Tallinna Vesi AS Vaskjala paisu kalapääs Projekti SFOS kood 2.1.1001.13-0043": Hüdraulilised tingimused Vaskjala paisu kalapääsus on Pirita jõe kalastiku elutingimuste suhtes sobivad ning pääs võimaldab kaladel vabalt mõlemasuunaliselt liikuda.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
9	Eestimaa Looduse Fond SA	Pole päris selge, miks ei ole kasutatud Maaelu Teadmuskeskuse poole tehtud aruandeid nagu "Taluvärava toiteelementide bilansi uuring" https://metk.agri.ee/sites/default/files/documents/2024-05/Taluv%C3%A4rava%20toiteelementide%20bilanss%202024%202022%20a%20kohta.pdf ja "Taimetoitelemendid drenivees" https://metk.agri.ee/sites/default/files/documents/2024-05/8_Taimetoitelemendid%20dreenivees_2023.pdf mis aitaksid teatud ulatuses täita andmelünki põllumajanduse hajukoormuse osas.	Selgitus: Põllumajanduse hajukoormuse hindamise meetoodika arutelul käsitleti ka asjaolu, et praegu kasutatavad ühikkoormused pärinevad suhteliselt varasematest uuringutest. Samas leiti, et nende asemel ei ole hetkel olemas uuemaid kogu Eestit hõlmavaid üldistusi, mida saaks samaväärselt rakendada. Näiteks Teie viidatud „Taluvärava toiteelementide bilansi uuring“ tulemused kajastavad põllumajanduslikku toitainete bilanssi ning nende kasutamiseks hajukoormuse hindamisel oleks vajalik täiendav samm, st hinnata, milline osa bilansist jõuab veekeskkonda. Arutelude käigus lepitati kokku, et käesoleva perioodi analüüsis jätkatakse olemasolevate ühikkoormuste kasutamist. Neid kohandatakse vastavalt 2023. aasta äravoolukihile ning kaardistatakse vajadus ühikkoormuste ajakohastamise uuringuks.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
10	Eraisik N.S	Lisada jõgede suudmete settetekogumisest tingitud rändetakistused eraldi koormusena, kuna need takistavad kalade ligipääsu kudealadele ja mõjutavad veekogumite ökoloogilist seisundit. Selle kohta on tehtud ka eraldi uuring	Selgitus: Koormusanalüüsi meetoodika järgi ei käsitleta jõgede suudmete kinni kuhjumist inimtekkelise koormusena, mistõttu seda ei kaardistata koormuste analüüsiga. Mõju veekogumite seisundile on siiski olemas, sest rändetakistused piiravad siirde-, poolsiirde kalade juurdepääsu kudealadele. Seetõttu arvestame seda meetmete ja tegevuste kavandamisel, tuginedes olemasolevale rändetakistuste loendile ning suunates meetmed nendesse kogumitesse, kus juurdepääs kudealadele on piiratud. Alusmaterjalina kasutame „Siirde-, poolsiirde- ja mageveeliste kalaliikide koelmualade taastamise programmi 2023–2033“ ettevalmistamisel koostatud rändetakistuste loendit.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
11	Tallinna Ülikool	Lisas 15, koormuste 4.4 ja 4.5 tabelis peaks Konsu järve puhul olema koormuseks 4.5, mitte 4.4. Nagu mõju lahtris on kirjas, toimib Konsu järv sisuliselt tehnoloogilise vee hoidlana, millesse suunatakse kaevandusvesi sisse ja millest võetakse omakorda tehnoloogilist vett. Konsu veetase pole selle tõttu langenud	Ettepanekuga nõustuti. Konsu järv koormusklass parandatud - lisatud koormusklassi 4.5.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs

12	Tallinna Ülikool	Rummu Läänekarjäär peaks ju ka olema selles 4.4 ja 4.5 tabelis koos Männiku ja Raku järvedega, kui kaevandamisega tekkinud kogum. Selle servas on väike kehtiv mäeeraldus tänase päevani: https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/link/7prOFbR .	Ettepanekuga nõustuti. Rummu Läänekarjäär lisatud koormusklassi 4.5.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
13	Tallinna Ülikool	Tehisveekogumite (Sae-Paunküla kanalil, Aavoja-Kaunissaare kanalil, Rummu Läänekarjääril) oluliste inimtekkeliste koormusteta veekogumite nimekirja sattumist tuleks seal tabeli all selgitada	Ettepanekuga nõustuti. Parandused sisse viidud.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
14	Tallinna Ülikool	Oluliste inimtekkeliste koormusteta veekogumite nimekirjas on Parika, Hindaste ja Ermistu järved, mille veetasel on aegu tagasi alla lastud ja mis on seetõttu intensiivselt kinni kasvamas, eriti esimesed kaks. Seega ka nende kohta ei saa öelda, et need iseloomustavad otsese inimese surveta järvi. Seda nn. pärandkoormust pole lihtsalt selles metoodikas arvestatud. Oht on selles, et kui lõpuks hakatakse meetmekava tegema ning praeguse seisuga on Hindaste ja Parika järvede ÖSE ebasoodne, siis vaadatakse seda koormuste tabelit ning tehakse järeldus, et kuna kummalegi järvele ühtegi olulist inimtegevuse koormust ei avaldu, siis järelikult on seisund ebasoodne looduslikel põhjustel ja ühtegi meedet planeerima ei pea.	Ettepanekuga nõustuti. Sisustatud on koormusklass 9, kuhu on lisatud pärandkoormusega kogumid.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
15	Tallinna Ülikool	Leidsin tänu 2024. aasta väikejärvede seirearuandele kaks uut võõrtaimeliiki järvelupaikade tegevuskavasse juurde. Kuna sul on need kogumite koormuste analüüsis ka, siis jagan leide. Endla järves kasvab laialehine vesiriis ja Pühajärves lõhnav vesiroos: https://kese.envir.ee/kese/downloadReportFile.action?fileUid=45770716&monitoringWorkUid=34739232 (vt vastavate järvede suurtaimestiku kirjeldusi).	Ettepanekut ei arvestata. Võõrliikidest tuleneva koormuse hindamisel rakendati riskipõhist ja ettevaatuspõhimõttele tuginevat lähenemist. Võõrliikide valmi moodustamisel lähtuti Euroopa Liidu invasiivsete võõrliikide ühtset loetelust (Union List), Eesti „Looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide“ nimekirjast ning Merestrateegias väljatoodud liikide nimistust. Analüüsi alusnimekirja moodustasid kõik veekeskkonnaga seotud liigid, mis on nimetatud vähemalt ühes neist kolmest loetelust. Laialehist vesiriisi ega lõhnavat vesiroosi ei esine nendes nimekirjades.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
16	Tallinna Ülikool	Võrdlesin ka meie ülejäänud järvede võõrliikide leide ning märkas, et koormuste tabelist on Keeri järvest muutlik rändkarp puudu. eElurikkuses on see seal kenasti olemas.	Ettepanekuga nõustuti. Rändkarp (Dreissena polymorpha) kuulub Merestrateegia olulise mõjuga võõrliikide hulka ning on seoses tema esinemisega Keeri järves töös arvesse võetud.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
17	Kliimaministerium	Oluliste koormuste tabelis on Narva paisu põhjendus turism ja rekreatsioon aga see ei ole õige, Narva HeJ on. Ja Narva3 mis on kuiv säng sellep et vett juhitakse ära HeJ tarbeks ei ole seda üldse olulise koormusena	Ettepanekuga nõustuti. Narva paisul puudub EELISes paisu kasutuse tüüp ja koormuste töö mõistes läksid kõik määramata tüübiga paisud rekreatiivseks. Lisaks on Narva pais seotud Narva_2 kogumiga, samas on Narva_3 kuiv. Parandus tehtud: Narva paisu koormusklass muudetud, uueks saab 4.2.1 (hüdroenergia). EELISes lisatud Narva paisule kasutuse tüüp - > hüdroenergia tootmine. Lisatud olulise koormusena Narva_3 (kuiv säng) kogum koormusklassi 4.4.b (Muudel põhjustel tingitud veekogumi osaline või täielik kadu).	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs

18	Keskkonnaamet	Punktkoormuste veelaskmete obejektid HVL0789310; HVL0789300; HVL0789290 on koormusklassis 1.1, kuigi tegu peaks olema kaevandusvee laskmetega	Ettepanekuga nõustuti. Punktkoormusobjektid jaotati koormusklassidesse järgnevate väljade alusel: vee tüüp, puhasti KKR kood, veevärgi tüüp, veelaskme staatus, on E-prtr kohuslane. Mainitud objektidel veevärgi tüübiks oli märgitud EELISes Asutuse veevõrk (ilmselt puudus kande ajal täpsem teave). Andmestik korrastatud ja punktkoormusobjektide uueks koormusklassiks on 1.7.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
19	Keskkonnaagentuur	Ahja kalakasvatus on vale kogumiga seotud? Lutsu_2 kogumil 1.8 oluline koormus saanud? Ühtegi vesiviljelust selle valglatel ei tundu olevat	Ettepanekuga nõustuti. Vesiviljeluste asukoha ruumiandmeteks kasutatakse edaspidi EELISes olevaid vesiviljeluste ruumiobjekte. Algselt koos vesiviljeluste veelaskmete heitega koos olnud koordinaadid ei asunud reaalse vesiviljeluste kohal ning nii võis sidumisel valglatega koormuse siduda vale valgla külge.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
20	Keskkonnaagentuur	Pärnu linna heitveelask on Audru_2 kogumi koormuseks, kuigi EELISes andmetel ei jää see Audru_2 kogumi valglaste. Ka EELISes on HVL seotud EE_3 kogumiga	Ettepanekuga nõustuti. Parandused sisse viidud.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
21	Tallinna Vesi AS	Eelnõu lk 103 on toodud: /.../, „Aasta lõikes on täheldatud, et kõrgeimad veetasemed registreeriti tavaliselt kevadel või suve alguses, mil vee sissevool Pirita jõe kaudu on suurenenud.”/.../ Märgime, et kõrgemat veetaset kevadel ja suve alguses Paunküla veehoidlas ei mõjuta tegelikkuses Pirita jõe sissevool - see ei ole hüdrotehniliselt võimalik. Pigem on kevadised kõrgemad veetasemed tingitud lume sulamisest ja vajadusest kindlustada vajalik maksimaalne veevaru võimalikuks veevaeseks perioodiks (selleks toimub vajadusel lisaks vee pumpamine Jägala jõest Paunküla veehoidlasse).	Ettepanekuga nõustuti. Tekstis parandatud järgmiselt: Aasta lõikes on kõrgeimad veetasemed registreeritud tavaliselt kevadel või suve alguses, mis on tingitud lume sulamisest ja vajadusest kindlustada vajalik maksimaalne veevaru võimalikuks veevaeseks perioodiks (selleks toimub vajadusel lisaks vee pumpamine Jägala jõest Paunküla veehoidlasse). Madalaimad tasemed esinesid sügisel või talve alguses, kui veevõtt suurenes ja sissevool vähenes .	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
22	Tallinna Vesi AS	Eelnõu lk 120: „Lühiajaliselt (kuni 2030) võib oodata mõeldavat vähenemist suuremates roveepuhastites ja prioriteetsetes piirkondades. Pikemas vaates (kuni 2036) on võimalik märgatav koormuse vähenemine, kui roveepuhastitesse lisatavad täiendavad puhastusmeetmed, sademevee juhtimislahendused ning veereformi alusel kujundatud juhtimismudelid toimivad tõhusalt.” Palume täpsemat selgitust, mille tõttu peaks tulema nimetatud koormuse vähenemine nii lühiajalises kui ka pikemaajalises plaanis?	Selgitus: Lühiajaline saasteainete koormuse mõeldukas vähenemine kuni 2030. aastani on seotud eelkõige juba käimasolevate või otsustatud investeeringutega suuremates roveepuhastites ning prioriteetsetes piirkondades, kus rakendatakse tõhustatud puhastuslahendusi. Pikemas vaates, kuni 2036. aastani, on võimalik märgatavam koormuse vähenemine, kuid see on prognoos ning sõltub täiendavate puhastusmeetmete lisamisest roveepuhastitesse, sademevee juhtimislahenduste laiendamise ning veereformi raames kavandatud juhtimismudelite tegelikust rakendamisest ja tõhususest. Nimetatud meetmete mittetäieliku või ebaefektiivse rakendamise korral ei ole koormuse vähenemine tagatud. Sõnastust täiendati seletuskirjas.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
23	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	jagada 5.1 koormusklass kaheks: 5.1.a = võõrliikide esinemine ja 5.1.b = haigused, eristamiseks eri tüüpi koormust.	Ettepanekuga nõustuti. Koormusklass on jaotatud kaheks: 5.1.a. Võõrliikide esinemine ja 5.1.b. Veeliikide haigused.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs

24	Keskkonnaag entuur	Veekogumid, mille seisund on mittehea, aga koormuste analüüsi järgi ei tule välja koormuse allikas, tuleks eraldi välja tuua (koormusklass 8).	Ettepanekuga nõustuti. Täiendav analüüs viiakse läbi ja lisatakse töö tulemustele	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
25	Eesti Keskkonnau uringute Keskus OÜ	Kui on teada kogumid (välja tulnud erinevatest töödest ja uuringutest), et esineb lõhilaste vahandilist neeruhaigust, siis see kogum lisada koormusklassi 5.1.b. Koormust iseloomustava parameetrina haiguse nimi	Ettepanekuga nõustuti osaliselt. Lähtusime 5.1b veeliikide haiguste kaardistamisel riskipõhisest lähenemisest. Riskirühma kuulumise kriteeriumid: esineb lõhilaste kaitstav kudemis- ja elupaik (sh ka need kogumid, millele tehakse vastav ettepanek edaspidiseks ja veekogumil on paisjärv (ka juhul, kui paisul on kalapääs).	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
26	Eesti Keskkonnau uringute Keskus OÜ	Vesikonnatunnuste analüüs on terviklik analüüs, mis hõlmab nii pinna- kui põhjavett. Hetkel on esitatud kaks eraldi dokumenti ja seos nende vahel praktiliselt puudub. Põhjavee osa on avalikustamisel isegi viidud eraldi teemasse vesikonnatunnuste alt välja. Dokumendid võivad olla eraldi, aga peavad olema selgelt omavahel lingitud ja õigete kohtade peal ristviidatud. Põhjavee dokumendis on sissejuhatuses väga selgelt välja toodud, et see on osa vesikonna tunnuste analüüsist. „Põhjaveekogumite kontseptuaalsed mudelid 2025“ annab ajakohastatud ülevaate Eesti põhjaveekogumite hüdrogeoloogilisest ja hüdrokeemilisest tunnustest. Analüüs on osa üldisemast vesikondade iseloomustusest, mis on kohustuslik osa Euroopa Liidu veepoliitika raamdirektiivi ja põhjaveedirektiivi rakendamisel Eestis.	Ettepanekuga nõustuti. Puudus lahendatud selliselt, et olemasolevasse vesikonnatunnuste analüüsi on lisatud põhjavee punktid, kirjeldatud ja ristviidatud EGT tööle ja peatükkidele, kust see info on leitav. Töö pealkiri on muudetud Vesikonnatunnuste analüüs	Vesikonna tunnuste analüüs
27	Tallinna Ülikool	Jaama kogum 1062300_1 järgmiseks perioodiks Keetsemani kogumiks ümber nimetada. EELISes on nimi juba muudetud.	Ettepanekuga nõustuti. Veekogu ja kogumi nime ühtlustamiseks saab Jaama kogumi uueks nimeks Keetseman. Kogumi kood ei muutu.	Vesikonna tunnuste analüüs
28	Tallinna Ülikool	Varnja kogumi kohta on lisainfo lahtris kirjas, et on alla 10 km2 valgla, kuid omab kõrget Natura 2000 prioriteetsust. Ma arvan, et see pole seal õige märkus. Esiteks on peakraavi tervikvalgla veidi üle 10 km2 ning miskit elupaigatüüpidega kattuvust sellel ka pole.	Ettepanekuga nõustuti. Eemaldatud kommentaar elupaiga tüüpide kattuvuse kohta.	Vesikonna tunnuste analüüs
29	Eesti Keskkonnau uringute Keskus OÜ	Lisada kõigi teemade põhidokumentidesse info, mida dokumentides esitatud sisuga edasi tehakse. Arutelude käigus on mainitud, et need on aluseks määruste muutmisele, aga seda infot hetkel dokumentidest ei leia. Lisaks sooviks infot, kuhu jäävad lõplikult kinnitatud ja terviklikud (koos viidatud andmelisadega) dokumendid kättesaadavaks peale VMK-de kinnitamist. Kas see on keskkonnaportaal?	Ettepanekuga nõustuti. Info dokumentidesse lisatud	Alusuuringud
30	Eesti Keskkonnau uringute Keskus OÜ	Sõnastada töö eesmärk selgemalt. (Miks see dokument üldse on koostatud ja mida sellest teada saab?)	Ettepanekuga nõustuti. Lisatud täiendav selgitus sissejuhatusse	Vesikonna tunnuste analüüs
31	Eesti Keskkonnau uringute Keskus OÜ	lk 10: Läänemere valgala osas – on kasutusel ainult Lääne-Eesti kirjelduses, aga kogu Eesti loetakse Läänemere valgalaks. Palume täpsustada.	Ettepanekuga nõustuti. Tekst täiendatud ja selgitatud.	Vesikonna tunnuste analüüs

32	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 11: Põhjavesi kuulub ka siia, aga pole kirjeldatud. Vajalik lisada põhjavee osa.	Ettepanekuga nõustuti. Täiendatud, põhjavee osa lisatud.	Vesikonna tunnuste analüüs
33	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Kasutusel on mõiste alamvesikond, aga see pole defineeritud. Defineerida mõistete.	Ettepanekuga nõustuti. Mõiste lisatud definitsioonidesse	Vesikonna tunnuste analüüs
34	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 12: Mõiste - halduslikud hindamisüksused. Haldus asendada VMK-ga, sest see on VMK hindamisüksus.	Ettepanekuga nõustuti. Täiendatud vastavalt ettepanekule	Vesikonna tunnuste analüüs
35	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 18: Mis vahe on täielikul ja olemas määratlusel tablis?	Selgitus: Tähendus on sama. Parandatud tabelis.	Vesikonna tunnuste analüüs
36	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	väikesaartel looduslik kalastikuta seisund. Abruka, Kihnu, jne on väikesaared, seal ei ole pinnaveekogumeid. Mida siin öelda tahetakse ja kuidas on defineeritud väikesaared?	Ettepanekuga nõustuti. Täiendatud - asendatud sõnaga "saared"	Vesikonna tunnuste analüüs
37	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Vajalik on riiklikult kinnitada kalastikule JKI juures tüübispetsiifilised liigid veekogumite põhisel	Selgitus: Senised JKI meetodikas kasutatavad tüübispetsiifilised liigid on määratud jõgede tüpologia, olemasolevate kalastikuandmete ja eksperthinnangu alusel, lähtudes referentslähedaste või vähese inimõjuga veekogude kooslustest. Need on seni määratud tüübi tasemel, mitte üksikute veekogumite kaupa. Veekogumipõhiste nimekirjade koostamine võib olla keeruline, kuna paljude kogumite kohta ei ole piisavalt kalastikuandmeid. Seetõttu võiks kaaluda veekogumite grupeerimist sarnaste tunnuste alusel, mille põhjal määrata tüübispetsiifilised liigid gruppidele, mitte igale kogumile eraldi.	Vesikonna tunnuste analüüs
38	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Varem dokumendis kasutusel tüübina S1. Kasutada läbivalt samu lühendeid, et oleks võimalik arusaada, mida mõeldakse.	Ettepanekuga nõustuti. Töös kasutatavad lühendid on ühtlustatud.	Vesikonna tunnuste analüüs
39	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 20: Millal ja mis eesmärkidel neid kasutatakse VMK kontekstis? Dokumendist ei tule välja eesmärk ja seos tunnuste analüüsi tööga. Kirjeldatakse ainult süsteemi täiendamist väga detailsel ja segasel viisil, aga seos põhidokumendiga puudub. Mis on intekralibeerimise sisu ja vajadus? Kas sellega täidetakse mingit täiendavat kohustust? Ei ole seost pinnavee tüübi määramise või kvaliteedielementide piiride uuendamisega. Vajab seoste loomist ja selgitamist.	Ettepanekuga nõustuti. Täiendatud sissejuhatavat lõiku.	Vesikonna tunnuste analüüs

40	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Dokumendis puudub jõgede ja põhjavee kohta võrdlusveekogumite info ja interkalbireerimise info. Kas neid ei olegi vaja või miks pole käsitletud? Katta teemad ühtlaselt kõigi Eestis kasutusel olevate veetüüpide põhisel.	Selgitus: Täiendav analüüs viiakse läbi V perioodi veemajanduskavade alusuuringute käigus.	Vesikonna tunnuste analüüs
41	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 25: Selline lähenemine jagab veekogumid kaheks suureks rühmaks: • Tavapärase seirega veekogumid, kus seiret jätkatakse varasema meetodika järgi. • Spetsiifilise seirega veekogumid, kus seire korraldus kohandatakse vastavalt veekogumi eripärale. Palume lõik kustutada. Ei ole selle töö teema ja ei vaja sellist täiendavat vahe jaotuse taset. Täiendavate tüübi täpsustuste nagu KaHo saab sisse tuua ilma selle vahejaotuseta. Seiremeetodilised erisused tuleb kirjeldada VMK seireprogrammi dokumendis vajadusel.	Ettepanekuga nõustuti. Peatükk on muudetud ja lühendatud.	Vesikonna tunnuste analüüs
42	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 26: Ajutised (mittepüsivoolulised) kogumid (AVo). Ettepanek siia liigitatud kogumid pinnaveekogumite hulgast välja arvata. Kui lugeda dokumendis toodud põhjendust, ei ole nende kogumiks määramine vajalik.	Ettepanekuga ei nõustuta. See on ka töös selgitatud, osad kogumid on täiendava kaitse pärast kogumite nimekirja lisatud (kas on Natura alaga kattuvus või mõni kaitsealune liik vms).	Vesikonna tunnuste analüüs
43	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Tabel 8. Kas peale muutmist muutuvad ka veekogumite nimed? Kas neid kogumeid liideti või muudeti piire? Mille arvelt need valgalad suurenesid? Vajab selgitamist täpsemalt mitte lihtsalt tabeli lisamisest.	Selgitus: Tegemist oli andmestiku tehnilise täpsustamise ja ühtlustamisega EELISE andmete põhjal, mille eesmärk oli tagada veetüüpide vastavus ajakohastatud alusandmetele.	Vesikonna tunnuste analüüs
44	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 28: Kaardianalüüsi põhjal. Täpsustada, mis kaardianalüüsi tehti (ajaloolised kaardid?)	Ettepanekuga nõustuti. Täiendatud kaardianalüüsi selgitusega (ajalooline vs tänapäevane kaart).	Vesikonna tunnuste analüüs
45	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 31: Sissejuhatavas lõigus lisada nimede muutmise alus. Kas toimus veekogude ümbernimetamine ja siis oli vaja uuendada?	Ettepanekuga nõustuti. Selgitus on lisatud seletuskirja.	Vesikonna tunnuste analüüs
46	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 31: Porijõgi (Koosa). Nime kuju ei ole praktikas kasutatav ja Porijõgesid on juba kasutusel mitu. Kaaluda uut nime.	Ettepanekut ei arvestata. Samanimelisi kogumeid on mitmeid ning nende puhul on olukord lahendatud nii, et sulgudes on juurde lisatud suublaks oleva veekogu nimi, nt. Mustoja (Õrsava), Mustjõgi (Endla), Mõra (Pedja). Seega jääb nimeks Porijõgi (Koosa).	Vesikonna tunnuste analüüs
47	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Veekogumite piiride muutusi käsitletakse mitme erineva alalõigu raames nii kogumite piiride nihutamise, liitmise kui mitmeks kogumite lahutamise korral. Selline määratlemine ei ole meetodiliselt põhjendatud ega kulutõhus. Käsitleda kõiki ühes alalõigus, kui muutusi piirid üks kõik mis see põhjus oli.	Ettepanekuga nõustuti osaliselt. Eraldi on veekogumite omavaheliste piiride muudatused ning veekogude liitmine veekogumite külge, et oleks arusaadavam. Lõigud said lisatud üksteise alla.	Vesikonna tunnuste analüüs
48	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Ettepanek jaotada Emajõgi tunnuste analüüsi põhikriteeriumite alusel kolmeks kogumiks. Vastavalt muutuvatele survetele ja tunnustele. Emajõgi_1 Lähtest Tartu linna piirini Emajõgi_2 Tartu linnas (TMV) Emajõgi_3 peale Tartu linna kuni suubumiseni Peipsi järve	Ettepanekuga nõustuti. Uued kogumid ja nende piirid: • Emajõgi_1 – lähtest Jänese raudteesillani • Emajõgi_2 – Jänese raudteesillast Kastre sillani • Emajõgi_3 – Luunja sillast suudmeni (Peipsi järve)	Vesikonna tunnuste analüüs
49	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 36: Väikeste veekogumite käsitus ja põhjendatus Mis mõiste on väikesed veekogumid? Siin on eksitav pealkiri, võiks vastata sisule, et vajadus on ühtlustada LoD andmetekogumiste vajadustega, aga hetkel on sassis nii veekogud kui kogumid.	Ettepanekuga nõustuti. Peatükk on muudetud ja täiendatud.	Vesikonna tunnuste analüüs

50	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Tabel 15. Vooluveekogumid alla 10km2 valgalaga. Ettepanek täies ulatuses kõik nimetatud veekogumid veekogumite hulgast välja jätta.	Ettepanekut ei võeta arvesse. See on ka selgitatud, et mõned alla 10km2 kogumid on täiendava kaitse pärast kogumite nimekirja lisatud (kas on natura alaga kattuvus või mõni kaitsealune liik, oluline kudejõgi vms). Teema on käinud aruteludel töögrupi kohtumistel.	Vesikonna tunnuste analüüs
51	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 45: Vajab mõne lausega selgitamist, mis on selle peatüki seos tunnuste analüüsiga. Vajalik selgemate seoste ja eesmärkide põhjendamine. Miks me seda üldse teeme?	Selgitus: Kuna TMV on veekogumite alamkateooria, siis on lühidalt välja toodud, mis meetodikal neid hinnati. Eemaldatud on ÖP seisundi andmise meetoodika.	Vesikonna tunnuste analüüs
52	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 57: Zooplanktoni põhine seisundihindamine järvedes. Palun kontrollida, kas uue VRD muudatus ettepanekuga on see vajalik hinnangu komponent. Seni kehtivas VRD-s ei ole zooplankton hinnatav komponent. Juhul kui endiselt ei ole VRD-sse lisatud, siis need lõigud tunnuste analüüsist välja jätta. Eesti riigil ei ole võimekust võtta täiendavaid kriteeriume kasutusele olukorras, kus kohustuslikud on täitmata.	Ettepanekuga ei nõustuta. Limnoloogiajaam on seisukohal, et tegemist on seisuveekogude puhul olulise elustikurühmaga ning seetõttu tuleks Eesti järvede seisundit iseloomustav meetoodika ning vastavad klassipiirid välja töötada. Nemat oma seire käigus seiravad ja seisundihinnangu annavad. piirväärtusi pole, seega on tegemist täiendava komponendiga seisundihindamise, mis põhineb ekspertarvamusel. Ei ole hetkel prioriteet, aga võimalik, et VRDsse üks hetk lisatakse ja sel juhul jääks meile muidu andmelünk.	Vesikonna tunnuste analüüs
53	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	lk 58: "ei luba seisundi hinnangutesse järjepidevalt kaasata osa teostatud mõõtmisi," Mis alusel selline välja jätmine nõutud on?	Selgitus: Siin on selgitatud määruste vahelisi erinevusi. Näiteks: määruhes 19 on välja toodud "Maismaa seisuveekogumi ökoloogilise seisundiklassi määramisel füüsikalise-keemiliste üldtingimuste järgi (edaspidi ka füüsikalise-keemiliste üldtingimuste koondmäärang) kasutatakse ajavahemikus maist kuni septembrini võetud proove ". Määruhes 35 on "Maismaa seisuveekogumi füüsikalise-keemiliste kvaliteedinäitajate, välja arvatud vesikonnaspetsiifilised saasteained, määramiseks võetakse proove maist oktoobrini . Mis tähendab, et proovid, mida võetakse oktoobris, ei tohiks määruse järgi olla kasutatavad seisundite hindamises. Määrused oleks vaja omavahel kooskõlastada.	Vesikonna tunnuste analüüs
54	Maa- ja Ruumiamet	Pinnavee koormuste analüüsis lk 8- riigi poolt korras hoitavate ühiseesvoolude korrashoidu korraldab hetkel MaRu, mitte enam PTA. Kogu endine PTA maaparanduse osakond on MaRu-s. Maa-ameti asemel on nüüd Maa- ja Ruumiamet.	Ettepanekuga nõustuti. Parandused sisse viidud.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
55	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	LK 14 ja lk 15 joonis 4 nr 2898 on V2vr+gd ja ei sobi ju Gdovi seireks. NB! Kaev 2272 on 2025 aasta keemiaseires kuna kaev 2578 langes aastal 2025 seirest välja. NB! LK 16 joonis 5. Rakveres on 2024 ja 2025 aastal olnud tasemeseiress kaev 10702, kuid see ei sobi taseme järgi, kuna paikneb rikke peal ja veetase on eeldatust oluliselt kõrgem.	Ettepanekuga nõustuti osaliselt. Joonis 4. PVK1 keemiline seire kustutatud ja tekst vastavalt parandatud. Joonis 2025. aasta keemilise seirevõrgu kohta põhines Kaurist saadud seirekaevude andmetel mis ei sisaldanud ettepanekus mainitud muutusi.	PVK seirevõrgu analüüs

56	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	1900 SJA3554000 veerus „esinenud probleemid“ lause „määrata toitained (P-üld, N-üld) (Tänavjärve) (Marandi jt 2020)“ pole asjakohane, sest viidatud aruandes tuli sellest kaevust kontrollida naftasaadusi Jägala jõe jaoks. Naftasaaduste sisaldused nr 1900s olid 2021 <10 ja 2023 <10. NB! 2020 on nr 1900s tehtud ka PO4 (0.06).	Ettepanekuga nõustuti. Märkus pärines kaevu nr 1142 juurest mis on Tänavjärvele lähim seirekaev, tõstetud ümber.	PVK seirevõrgu analüüs
57	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Lisada koordinaadid nr 680, 3385 , 7115 seirekohtadele.	Ettepanekuga nõustuti. Koordinaadid lisatud.	PVK seirevõrgu analüüs
58	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Lk 9, Lõigus Antud töö raamides käsitletakse suletud kaevanduste mõju kaevandamisest põhjustatud hajukoormuse all (klassifikaator 2.5)“. Pigem on mõeldud vist 2.8 klassifikaatorit.	Ettepanekuga nõustuti. Tekstis tehti parandus. 2.5 asendati 2.8.	Põhjaveekogu mite koormusallikate mõju analüüs
59	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Lk 10. Lisada lõiku: Põhjaveetaseme ja koguse muutmine (6.2). Selle klassifikaatori alla loetakse suuremad ehitised, mille rajamisega kaasneb märkimisväärne veetasemete alandamine. Kogumipõhiselt on võimalik välja tuua mõned üksikud olulisemad objektid (nt Kaevandusmuuseum, Porto Franco, Viru vangla), aga kuna nende mõju kogumi koguselisele seisundile on lühiajaline või marginaalne , siis edasises analüüsis seda koormusallikat oluliseks ei loeta. NB! Kaevandusmuuseum on püsiva vee kõrvaldusega (2024a 849 m3/d) ja Viru vangla on kuivendus.	Ettepanekuga nõustuti. Lisatud sõna marginaalne	Põhjaveekogu mite koormusallikate mõju analüüs
60	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Lk 10 on Täpsem seletus veevõtust tingitud koormuste kohta on peatükis... Läbi aruande on kasutatud termineid veevõtt, põhjaveevõtt, põhjavee tarbimine, veetarbimine, tarbimismahud, tarbimishulgad, tarbimiskiirangud. Teha mõistetes selgus, tarbimine pole enamasti asjakohane lugejale. Kui avalikel esinemistel on ikkagi öeldud et KAUR veevõtt sisaldab ka karjääride/kaevanduste poolt kuivenduseks väljapumbatavat vett (KAUR 2023 aruandes on kaevandusvesi), siis EGT aruande tekstis see selgitus puudub. Kindlasti tuleks see lisada tabeli 2 juures ja ühtlasi ka öelda, et sademevesi moodustab olulise osa karjääridest väljapumbatavas veest (saab viidata L.Vallneri ja teistele mudelarvutustele, endiste Mäeinstituudi ja Geoloogiakeskuse töödele).	Ettepanekuga nõustuti osaliselt. Sõna tarbimine on asendatud veevõtuga. Kuna tegemist on kogu veevõtuga, mitte tarbimisega, siis ei ole vaja seda üle seletada, et seal on ka kaevanduste vesi sees. Sademete vee eraldi arvutamine ei ole veebilansi seisukohealt relevantne.	Põhjaveekogu mite koormusallikate mõju analüüs
61	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Kokkuvõttes parandada, lisada Eelmisel perioodi hinnangu ning hetkel nende põhjaveekogumite kohta oleva info põhjal hinnati ohustatuks põhjaveekogumid 6, 11 ja 27 ja 31. Koormusallikate mõju analüüsi juures on lõik: Kuna mõlemad 2019. aastal kogumi halba keemilist seisundit põhjustanud põhjavee keemilised näitajad on hilisemate uuringute järgi tingitud looduslikest oludest pole PVK 31 ohustatud.	Ettepanekuga nõustuti. Parandatud.	Põhjaveekogu mite koormusallikate mõju analüüs
62	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Kokkuvõttes parandada, lisada Tulenevalt koormusallikate olulisusest ning põhjaveekogumite varasemast seisundist hinnati 31 põhjaveekogumist 16 potentsiaalselt ohustatuks: Potentsiaalselt ohustatuks on ka kontseptuaalsete mudelite töös.	Ettepanekuga nõustuti. Potentsiaalselt lisatud.	Põhjaveekogu mite koormusallikate mõju analüüs

63	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Lk 37 tabeli juurde sama jutt mis tabel 2 juures koormusallikate mõju analüüsi juures Kui avalikel esinemistel on ikkagi öeldud et KAUR veevõtt sisaldab ka karjääride/kaevanduste poolt kuivenduseks väljapumbatavat vett (KAUR 2023 aruandes on kaevandusvesi), siis EGT aruande tekstis see selgitus puudub. Kindlasti tuleks see lisada tabeli 2 juures ja ühtlasi ka öelda, et sademevesi moodustab olulise osa karjääridest väljapumbatavas veest (saab viidata L.Vallneri ja teistele mudelarvutustele, endiste Mäeinstituudi ja Geoloogiakeskuse töödele).	Selgitus: Korduv kommnetaar. Kuna tegemist on kogu veevõtuga, mitte tarbimisega, siis ei ole vaja seda üle seletada, et seal on ka kaevanduste vesi sees. Sademete vee eraldi arvutamine ei ole veebilansi seisukohealt relevantne.	Põhjaveekogu mite koormusallikate mõju analüüs
64	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Vesiviljelusega kaasneb risk ka looduslikele liikidele läbi haiguste. Lisada koormusklassi 5.1.b need kogumid, kus asub vesiviljelus veekogumis = risk haigusteks	Ettepanekuga nõustuti. Koormusklassi 5.1.b. Veeliikide haigused on lisatud need vesiviljelused (kalakasvandus, vähikasvandus), mis on EELISE Vesiviljelused andmestiku alusel seotud veekogumitega.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
65	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	Lk 40 Teha üheselt selgeks mis selle Prangliga siis on: Põhjaveekogumite keemilist seisundit mõjutavad peamised koormusallikad on järgmised: Varasemate hinnangute ja olemasoleva teabe põhjal: PVK 6, 11, 27 ja 31 Koormusallikate mõju analüüsi juures on lõik: Kuna mõlemad 2019. aastal kogumi halba keemilist seisundit põhjustanud põhjavee keemilised näitajad on hilisemate uuringute järgi tingitud looduslikest oludest pole PVK 31 ohustatud .	Ettepanekuga nõustuti. Prangli ei ole ohustatud. See seletus oli ka aruandes. 31 on loetelust maha tõmmatud.	Põhjaveekogu mite koormusallikate mõju analüüs
66	Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	NB! Kuna tegemist on nagu metodoloogia selgitusega põhjaveest Lk 8 „Tähelepanu keskmes on põhjaveekogumite jaotamise põhimõtete selgitamine ning nende seisundi hindamiseks vajalike alusandmete ja kontseptuaalsete mudelite koondamine“ võiks olla kontseptuaalse mudeli tasemel ka EGT selgitus, kuid pinnaveekogum põhjustab põhjaveekogumi halva seisundi johtuvalt põhjaveevõttust (ülesvoolu valgalas põhjaveevõtt suurem kui ökoloogiline miinimumaravool??) või veekeemiast (põhjavee osakaal?? jne).	Ettepanekut ei arvestata. Kuna Eestis ei ole teada ühtegi juhtu, kus pinnavesi põhjustaks põhjaveekogumi halba seisundit, siis ei ole seda vaja selgitada, sest see tekitaks vaid asjatut segadust. Eestis ei saa pinnaveekogum põhjustada põhjaveekogumi halba seisundit kuna 1) põhjaveekogumite pindala määratud suurem selles piires olevate üksikute pinnaveekogumite omaga ning 2) enamuse jõesid on põhjaveest toituvad jõed, mitte põhjavett toitvad jõed.	Põhjaveekogu mite koormusallikate mõju analüüs
67	Tallinna Ülikool	Veevõtu arvestamise osas toon välja aspekti, mis ei puuduta tegelikult konkreetset tööd, vaid koormuste analüüsi ja mis on ilmselt teada, aga mida tasub aeg-ajalt jälle fookusesse tõsta, lootusega, et ehk see kunagi laheneb. Nimelt jääb meil aruandlusest tulenevate eripärade tõttu täiesti arvestamata Tallinna veehaarde veevõtt. Suurem osa veest, mis meil Tallinnas tarbitakse, võetakse Jägala, Pirita, Soodla jõest ja veel mõnest väiksemast vooluveekogumist. Samas veekasutuse aruannete ja seetõttu ka koormuste analüüsi põhjal on veevõtt Tallinna veehaardest olnud 2019-2023 0 m3 ja seetõttu pole ka nimetatul jõgedel justkui mingit veevõttust tulevat koormust.	Ettepanekuga nõustuti. Tallinna linna pinnaveehaarde veevõtu osas tegime täiendava analüüsi. AS Tallinna Vesi edastas pinnaveehaarde tööks vajalikud vooluhulkade ja veetasemete andmestikud. Nende põhjal hinnati veevõttu Soodla jõest, Aavojast, Jägala jõest ja Pirita jõest, arvestades vee liikumist pinnaveehaarde kanalite süsteemis. Täiendava analüüsi tulemused esitatakse koormuste töö lisana.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs
68	Tallinna Ülikool	Määruse lisas on maaparandussüsteemiga kattuvused antud ka osakaalude, mitte protsentidena, ning täpsusega kaks kohta pärast koma. Kui need teisendada protsendiks ja võtta aluseks määruse lisas olevad piirväärtused, siis tuleb protsendid ümardada täisarvuks ja siis klassidesse jagada. See tähendab, et 20,499999% on 20% ja hea klass ning 20,50000% on 21% ja kesine klass.	Ettepanekuga nõustuti. Parandused sisse viidud.	Pinnaveele avalduvate inimtekkeliste koormuste analüüs

69	Keskkonnamet	Kroodi oja ei saa olla looduslik veekogum ja kas see üldse peab olema veekogum? "Et tõsta liigvee alla kannatavate järveäärsete maade tootlikkust, laskis Maardu mõisa omanik 1893. aastal (Tammekann 1934) kaevata järvest 5 km pikkuse kraavi merre. Kraavile ehitati pais, mille abil reguleeriti väljavoolu. Sügisel 1894 (Volberg 1921) aga purustas vesi tammi ning järv jooksis tühjaks, uuristades allpool tammi kuni 10 m sügavuse Kroodi oru". Eesti järved, A. Mäemets 1968	Ettepanekuga nõustuti. Kroodi oja tehakse ettepanek muuta see tehisveekogumiks.	Vesikonna tunnuste analüüs
70	Tallinna Ülikool	Lisada Mõra jõe suubla nimi (Emajõgi) sulgudesse, nii nagu teisel Mõra (Pedja) jõel on.	Ettepanekuga nõustuti. Lisatud ettepanekuna nime täiendus.	Vesikonna tunnuste analüüs
71	Tallinna Ülikool	Jätta välja Tallinna veehaarde kanalid veekogumite nimekirjast: [1089900_1] Sae-Paunküla kanal [1093000_1] Vaskjala-Ülemiste kanal [1083513_1] Aavoja-Kaunissaare kanal [1086800_1] Raudoja-Aavoja kanal Nendes kanalites ei ole realistlik hinnata 'head ökoloogilist seisundit' (ÖP, kuna on TV) ja elustiku olemasolu on pigem seal juhuslik, mitte eesmärk. Nende mõju veekeskonnale kajastub mõjutatud looduslikes veekogumites ning seetõttu ei peaks neid eraldi pinnaveekogumitena veekogumite nimekirja arvama, isegi kui nende osavalgala pindala on napilt üle 10km ² .	Ettepanekut ei arvestata. Tallinna pinnaveehaarde osaks olevate kanalite arvestamine kogumitena on kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi eesmärkidega ning ka riiklike joogiveekindluse tagamise eesmärkidega. Antud kanalid jäävad kogumitena arvele ning veekogumite nimekirja lisatakse ka Pirita-Jägala kanal, mis seni kogumina arvel ei olnud. Eesmärk on, et joogiveehaarde osaks olevad kanalid oleks ühtemoodi määratletud.	Vesikonna tunnuste analüüs
72	Keskkonnaagentuur	Muuta Paunküla veehoidla tehisveekogumiks. Paunküla veehoidla on inimese loodud seisuveekogu(m) A. Mäemetsa raamatuski täpne aasta antud: Paunküla veehoidla loodi 1960. a. kevadel Pirita jõe paisutamise teel. Paisutamiseega see küll haaras endasse ka 3 endist väikejärve, kuid siiski ei ole see looduslik. Ka EELIS veekogude andmestiku järgi on Paunküla veehoidla tehisveekogu	Ettepanekuga nõustuti. Paunküla veehoidlale (2031910_1) tehakse vesikonnatunnuste analüüsiga ettepanek muuta see tehisveekogumiks (TV).	Vesikonna tunnuste analüüs
73	Tallinna Vesi AS	Lk 94 Joonis 7. Link ei vasta kirjeldatud allikale. Õige link peaks ilmselt olema: https://circabc.europa.eu/sd/a/cffd57cc-8f19-4e39-a79e-20322bf607e1/Guidance%20No%201%20-%20Economics%20-%20WATECO%20(WG%202.6).pdf Lk 95 Finantskulud. Termin kasutus on väga eksitav. Vaatamata direktiivi sõnakasutusele oleks mõistlik see eesti keeles ümber sõnastada nt: tegevuskulud, opereerimiskulud vms. Finantskuludel on laialdaselt kasutusel olev ja üheselt mõistetav tähendus, see tähendab finantsteenuste ja võlakapitaliga kaasnevaid kulusid. Lk 98. Käsitatud CRR meetodikas on viga. Esitletud kujul ei anna see õiget pilti kulude kattetasemest. Kirjeldatud meetodika ei võta arvesse sihtfinantseeritud varade amortisatsioonikulu. Sihtfinantseeringuga rajatud varade kulu on kaetud investeeringute toetusega ning sarnaselt tuludes rakendatud elimineerimisele tuleb ka kuludes elimineerida sihtfinantseeringuga rajatud varade amortisatsioon. Selle tulemusena on ka järeldused valed. "Toodud andmetest nähtub, et mida väiksem on ettevõtte, seda väiksem on ka kulude kattetas." Järeldus on vale, sest esitatud arvutuse kohaselt ei mõjuta tulude kattetaset mitte ettevõtte suurus vaid sihtfinantseeritud varade osakaal. Näiline korrelatsioon on tulenev sellest, et investeeringutoetuste määrad	Ettepanekuga nõustuti osaliselt: lk. 94. Antud juhul viitame WATECO juhendites kasutatud tabelile. WATECO juhend ise kasutab algallikana teist dokumenti, mida oleme ka taustana uurinud. Parandasime selguse huvides viite ja ka tabelit. lk. 95. Ettepanekuga on arvestatud. Finantskulude asemel on kasutatud terminit vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamise kogukulu (total supply cost). Samuti on parandatud joonist ja definitsioone (veekasutuse kogukulu, ressursikulud, sisemised keskkonna- ja ressursikulud). lk. 98, 99, 116. Märkusega on arvestatud ja vastavad arvutused on korrigeeritud. Vastavalt on tehtud ka muudatused peatükkides 4.1, 4.1.2 ja kokkuvõttes. lk. 117. Veehinna elastsuse uuring annaks vajaliku informatsiooni veetarbimise sõltuvusest veehinnast (ning oodatavatest tuludest). Suuremate tarbimismahtude korral ei erine elutähtsa loomuliku monopoli toodangu hinna elastsus teiste kaupade elastsusest ning elastsuskõvera kuju annab väärtusliku infot investeerimisotsuste vastuvõtmiseks nii riigi	Veekasutuse majandusanalüüs

		<p>väiksematele piirkondadele on olnud kõrgemad. Samuti on tulude tase madalam seal, kus sihtfinantseeritud varade osakaal on suurem.</p> <p>Metoodika veast lähtuvad järeldused jätkuvad lehekülgedel 98 – 102.</p> <p>Lk 99. On toodud järeldus: “Siiski vaadates arvatud kulude kattetaset võib öelda, et eriti väiksemate vee- ja kanalisatsiooni ettevõtete puhul ei ole kõik kulud veetariifidega (st saastaja poolt) kaetud ning ettevõtte peavad otsima oma tegevuse rahastamiseks alternatiivseid rahastusvõimalusi.” Kui see järeldus on korrektne siis on kehtiv hinnaregulatsiooni metoodika ning Konkurentsiameti hinnaotsused vastuolus kehtiva seadusega. ÜVVK § 50 kehtestab nõude, et vee-ettevõtjale peavad olema tagatud põhjendatud kulud.</p> <p>Vastuolu tingib eelnevalt välja toodud CRR metoodika probleem (s.o sihtfinantseeritud varade amortisatsiooni arvestus).</p> <p>Lk 116. Korduvad CRR metoodika veast tulenevad valed järeldused.</p> <p>“Ka on nende (finants) kulude kattetasu suuremate ettevõtete võrreldes madalam. Kui kaalutud keskmine kulude kattetasu oli 2023. aastal valimis olevate vee- ja kanalisatsiooni ettevõtete 92%, siis samade ettevõtete kattetaseme mediaan oli 79%.” - CRR metoodika ei näita kulude kattetasu, sest elimineerimata on juba sihtfinantseeringuga kaetud kulud.</p> <p>“Eeldades veemajandusreformi edukust on oodata finantsilise kulude kattetaseme tõusu ühisveevärgi ja kanalisatsioonisektori tarbijate poolt makstavate kõrgemate veetariifide tõttu.” - kattetasu ei parane ettevõtete liitumise läbi. Kattetasu paraneb ainult juhul kui teostatakse investeeringuid ning see peegeldub hinnatõus. Selle tulemusena toetuste osakaal väheneb ning sihtfinantseeringuga rajatud varad amortisatsiooni mõju CRR arvutuses langeb.</p> <p>Lk 117 loetelu punkt 3. Tarbimise elastsuse uuring elutähtsa loomuliku monopoli puhul ei anna oodatavaid vastuseid. Veereformi eesmärkide saavutamiseks tuleks, keskendudes turu praktikale ja turul tegutsevatele investoritele, analüüsida kapitali hinna taset (WACC), mis motiveeriks sektori konsolideerimist ning vajalikke investeeringuid.</p> <p>Lk 118. “Liiga kõrge hinna juures võib vee tarbimine oluliselt langeda ning prognoositud tulu jääb saamata.” Kehtiva regulatsiooni kohaselt ei jää prognoositav tulu saamata. Tarbimiskoguste muutuse korral tuleb esitada hinnatõus ning hind ümber kujundada.</p>	<p>kui ka ettevõtte tasemel. Teiste riikide praktika põhjal on see info väärtuslik.</p> <p>https://extension.unr.edu/publication.aspx?PubID=3559 https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2212428423000208</p> <p>lk. 118. Ettepanekut on võetud arvesse osaliselt. Kuigi kehtiv veehinna regulatsioon võimaldab tarbimismahtude muutumisel esitada hinnatõu ja korrigeerida hinda, mõjutab hinnatõus tarbitavat kogust vastavalt veeteenuse nõudluse elastsusele. Seetõttu ei ole võimalik kindlalt eeldada, et prognoositud tulu kujuneb igal juhul, mistõttu on vajalik hinnamuutuste mõju analüüsimine tarbimisele ja tuludele (elastsuse hindamine).</p> <p>Vana sõnastus: "Liiga kõrge hinna juures võib vee tarbimine oluliselt langeda ning prognoositud tulu jääb saamata." Uus sõnastus: "Kuigi regulatsioon võimaldab hinna korrigeerimist, mõjutavad hinnamuutused tarbimismahte vastavalt nõudluse elastsusele ning seetõttu ei ole võimalik eeldada, et hinnatõus kompenseerib tarbimise vähenemise igas juhul ja igas olukorras."</p>	
74	Tallinna Vesi AS	<p>Lk 118. Loetelu punkt 3. “...kuid mõned „prääniku“ tüübi stiimulid, nagu saastetasu asendamine ja saastetasu vähendamise võimalus kaks korda on kas juba saavutanud oma mõju maksimaalse taseme või muutunud vähem efektiivseks.”</p> <p>Kehtiva veehinna regulatsioonis puuduvad vee-ettevõtete stiimulid keskkonnamõju vähendamiseks. Majanduslik mõju kantakse edasi tarbijale eesmärgiga teenuse hinda alandada.</p>	<p>Kommentaari ei võeta arvesse. Veekasutuse majandusanalüüsis on saastetasu ja sellega seotud meetmeid käsitletud kui majanduslikke stiimuleid keskkonnamõju vähendamiseks, kuna nende kaudu sisestatakse keskkonnakulud teenuse hinda ning edastatakse hinnasignaali vee-ettevõtetele, suunates neid saastet vähendama. Lisaks näitavad analüüsis esitatud andmed ja graafikud, et suur osa ettevõtetest on juba teinud investeeringuid keskkonnamõjude vähendamiseks ning rakendab alandatud saastetasumäära (tabelid 39 ja 40).</p>	Veekasutuse majandusanalüüs

			Veeteenuse hinna kujundamise põhimõtteks on kulupõhisus. Majandusliku mõju kandmist edasi tarbijale ei saa pidada keskkonnamõju vähendamise stiimulite kontekstis oluliseks.	
75	Anonüümne	<p>Soovin tähelepanu juhtida pinna- ja põhjaveele avalduvale koormusele, mis on seotud Rail Baltic põhitrassi ehitusega. Kas antud aspektidega on alusuuringute teostamisel arvestatud? Kuigi ehitusperiood saab veemajanduskava algusajaks läbi, mõjutab tänane tegevus otseselt algandmeid, mille alusel meetmed välja töötada tuleks. RB puhul on tegemist massiivse ehitusprojektiga, mille ehitusaegne oluline mõju veekogudele avaldub sel ja veel järgnevatel aastatel jooksul, aga ka edaspidi. Seega oleks põhjendatud otseselt trassi mõjualasse jäävate pinna- ja põhjaveekogude seire tõhustamine (ja/või vajalike seirepunktide lisamine nendele aladele). *Pinnavee osas. Sel ja järgnevatel aastatel mõjutab RB ehitustegevus otseselt väga mitmete veekogude seisundit seoses sinna suunatavate vetega. Ehitusaegselt juhitakse põhja- ja sademevett suurtes kogustes töömaa kuivana hoidmiseks, kuid rajatise elueaks rajatakse sügavad külgkraavid ning puhastatakse suures mahus piirnevaid maaparandussüsteeme. Kuigi tegemist ei ole maaparanduskraavidega, mis n-ö arvele võetakse, on nende mõju ju ikka samasugune, seega kasvab oluliselt negatiivne mõju nendel aladel, kasvõi metsakuivenduse vaates. Trassikoridor piirneb suures osas metsaalade ja soiste piirkondadega. *Põhjavee osas. RB jaoks planeeritakse rajada kaks raudteesüvendit, mis Siluri-Ordoviitsiumi veekihti (oluliselt?) mõjutavad, kui mille mõju on hinnatud, vähemalt ühel juhul mitte keskkonnamõjude hindamise raames, vaid täiendava hüdrogeoloogilise uuringu raames. Kas nende uuringute tulemustega on arvestatud? Viidet ei leidnud. Mõlemal juhul on ärajuhitav põhjavee hulk, mis süvendi tõttu tuleb raudteelt eemale juhtida, kogu raudtee kasutusajal päris suur (tuhandeid m³ ööpäevas). Lisaks, arvestades raudtee suuri kaevemahte, toimub põhjavee juhtimine, vähemalt ehitusajal, korraga mitmetes piirkondades ning kumulatiivset mõju vastava tegevuse osas RB KMH-de raames hinnatud pole. Töömaalt ärasuunatavad hinnatud veekogused on reaalsusega võrreldes oluliselt suuremad ning tõenäoliselt on tegevuse mõju KMH-ga alahinnatud, seega nendele dokumentidele viitamine ei ole asjakohane, sest reaalsed andmed puuduvad ja neid on ka keeruline prognoosida. Suures pildis ei aita ka väljastatud veelood ja esitatud veedeklaratsioonid tarbitavaid/ära juhitavaid veekoguseid hinnata, kuna veeseaduse muutmise muutus leebemaks ka veeloa omamise kohustus, mis ühtlasi toetab uuringutes toodud järeldusi, et saastaja maksab printsiip ei rakendu õiglaselt. Kuigi KeA halduskoormus vähenes, suurenes võimalus andmetega manipuleerimiseks.</p>	<p>Selgitus: Rail Balticu objektide rajamisega kaasneb keskkonnaseire, mis hõlmab ka pinna- ja põhjavee seiret. Selleks on Rail Balticul (RB) koostatud keskkonnaseirekava. Täiendavalt määratakse alati seire ka vee-erikasutuse keskkonnaloa andmisel konkreetsete ehitusobjektide jälgimiseks. Keskkonnaloa antakse objektipõhiselt, mis on tavapraktika. Nt antakse ühe trassilõigu (nt 10 km) ehitamiseks üks keskkonnaluba, kui see trassilõik rajatakse ühe tükina korraga. Loas määratakse tingimused konkreetse tegevuse tegemiseks, sh seire. RB-ga seonduvad mõjud on ajutised ehk piirduvad peamiselt ehitusaegsete mõjudega. Seda ka põhjavee ümberjuhtimise korral - kui ehituskaevikust on vaja vett ära juhtida, siis see juhitakse kuskil lähedalasuvasse kraavi või pinnasesse, kust see suuremas osas uuesti maapinda imbub. Liigsete setete vooluveekogudesse kandumise vältimiseks kasutatakse vajalikke tõrjevahendeid (vooluaeglustid, settepuüdurid jm). KMH-d ei ole näinud RB tegevustega ette veekogumite seisundite halvenemist, kui rakendatakse kõiki parimaid praktikaid. Samas kui seire tulemusel peaks selguma, et kuskil on probleem, siis keskkonnaloa haldur reageerib sellele ja nõuab olukorra lahendamist. Pinnavesi: pinnaveele avalduva inimtekkeline koormus on olemasoleva koormuse alusel hinnatud, mille kohta on ühesugune info üle eesti olemas. Maaparanduse mõjusid on kaardistatud ja analüüsitud koormusklasside 4.1.2 (veekogumite kattuvus eesvooludega) ja 4.3.1 ning 4.3.6 (valgla veerežiimi muutused - maaparandusvõrk) all. Maaparandusega seotud meetmed on valgla põhised ehk kogu valgla ühesugused põhimõtted tegutsemiseks ning meetmed hõlmavad nii vanu kui ka uusi süsteeme. Põhjavee puhul on tegemist ajutiste protsessidega, millel ei ole põhjaveekogumi bialnsile või kvaliteedile mõju kogu põhjaveekogumi tähenduses. Kuigi need ehitused tunduvad suured, siis põhjaveekogumi pindalast moodustavad nad siiski väikese ala.</p>	Valdkonna- ülene